

עין משפט
נר מצוה

בד א מיי פֿייד מהל' סנהדרין הלכה יא סמג עשין קב:

ב ה ב מיי שס פטיוו הלכה

ד סמג שס:

ב ו ג מיי פֿייד מהל' אכל הלכה כו ופי"ב מהלכות מלכים הלכה א טוש"ע י"ד סימן שמח סעיף א:

ד (מיי) פֿיט מהל' רואח הלכה ג:

כז ה מיי פטיוו מהל' סנהדרין הלכה ה סמג עשין קב:

כ ח ו מיי פֿי"א מהל' אסורי ביאה הלכה יג סמג לאוין דל וטור

אה"ע סי' כו:

כמ ז מיי שס פי"ג א"ה סמג שס:

ל ח מיי שס פי"ב הלכה א סמג שס:

לא ט מיי שס פֿי"א הלכה ו ופטיוו מהל'

סנהדרין הלכה יג סמג לאוין קב:

ל ב י מיי פֿי"א מהלכות אסורי ביאה הלכה ו ופי"ד מהלכות סנהדרין הלכה א סמג שס:

תורה אור השלם

1. וּבָאֵת אֶל הַבְּרָנִים הַלּוּזִים וְאֶל הַשֹּׁפֵט אֲשֶׁר יִהְיֶה בַּיָּמִים הַהֵם וְהָרִשָׁת וְהַגִּידוּ לָךְ אֵת דְּבַר הַמִּשְׁפָּט: דברים יז ט
2. בַּמַּעֲשֶׂה אֲרָץ מִצְרַיִם אֲשֶׁר יִשְׁבֹּתָם בָּהּ לֹא תַעֲשֶׂה וּבַמַּעֲשֶׂה אֲרָץ כְּנָעַן אֲשֶׁר אָנֹכִי מֵבִיא אֲתָכֶם שָׁמָּה לֹא תַעֲשֶׂה וּבְקִבְיֹתֶיכֶם לֹא תַחֲלָה: ויקרא יח ג

3. בְּשִׁלּוֹם וְתַמּוּת וּבִמְשׁוּפּוּת אֲבוֹתֵינוּ הַמַּלְכִּים הָרִאשׁוֹנִים אֲשֶׁר הָיוּ לְקִנְיָן בֶּן יִשְׂרָאֵל לָךְ וְהָיוּ אֲדוֹנֵי יִסְדּוֹר לָךְ בִּי דָבָר אֲנִי דְּבַרְתִּי נֶאֱמָר יְי: ירמיהו לד ה

4. הִבֵּה תִּבְּהָ אֵת יִשְׂבִּי הָעִיר הַזֹּאת לְפִי חֶרֶב הַחֶרֶם אֹתָהּ וְאֵת כָּל אֲשֶׁר בָּהּ וְאֵת בְּהֵמָתָהּ לְפִי חֶרֶב: דברים יג טז
5. וְכִי יִבָּה אִישׁ אֶת עַבְדּוֹ אֹל אֶת אִמּוֹתָיו שִׁבְעַט וּמֹת תַּחַת יָדוֹ יָקָם יָקָם: שמות כא כ
6. וְהִבְאֵיתִי עֲלֵיכֶם חֶרֶב נִקְמַת נֶקֶם חֶרֶב וְנֶאֱסָפְתָם אֵל עַרְכֶּם וְשִׁלַּחְתִּי דָבָר תְּהַבֶּכֶם וְנִתְּתֶם בְּיַד אוֹיֵב: ויקרא כו כה

7. לֹא תִקֵּם וְלֹא תִטֵּר אֶת בְּנֵי עַמֶּךָ וְאֶהְבֶּתָ לְרֵעֶךָ כַּמּוֹד אֲנִי יְי: ויקרא יט יח
8. וְאֶתְהִי תִּבְעֵר הָדָם הַקָּדִים מִקִּרְבְּךָ בִּי תַעֲשֶׂה הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְי: דברים כח ט
9. וְאִישׁ אֲשֶׁר יִקְנָה אֶת אִשְׁתּוֹ אִישׁ אֲשֶׁר יִקְנָה אֶת אִשְׁתּוֹ רָעוּהָ מוֹת יוֹמֶת הַנֶּאֱפָת: ויקרא כ י

רבינו חננאל

גמלים קטנים כלומר נשחטו הקטנים ושאריו הגדולים נושאין עוונותיהן
אחריהן: א"ל אלעזר למה ת"ח דומה בפני ע"ה בתחלה דומה לקיתון של זהב סיפר עמו דומה לקיתון של כסף נהנה ממנו דומה לקיתון של חרש כיון שנשבר אין לו תקנה: אימרתא בת טלי בת כהן שזינתה הואי אקפה חמא בר טובי' חבילי וזמורות. אמר רב

יוסף טעה בחיי טעה בדרב מתנה דאמר פתילה של אבר וטעה בהא דתניא ובאת אל הכהנים הלויים ואל השופט אשר יהיה בימים ההם בזמן שיש כהן משרת לפני ה' יש משפט ובזמן שאין כהן אין משפט והאידיאנ כיון דליכא כהן דליכא בית אף אין בזה"ז משפט מות. א"ר אלעזר ב"ר צדוק מעשה

נב:

טעיה בדרב מתנה. ואף רצי אלעזר ז"ר לדוק נמי חזר זו: **בזמן** שיש כהן יש שופט. המ"ל כדדרשין צפרק הנחנקין

(לקמן דף פז). מלמד שהמקום גורס: **רבי** יהודה אומר ניוול

הוא זה. לא קרי ליה ניוול אלא משום דכמיז ובחקותיהם לא תלכו

כדמוכח בגמרא: **אלא** בין דכתיב

שריפה. תימנה דמשמע הכא דלע"ג

דחוקה היא כיון דכמיז בצאורייתא

שרי וצפ"ק דמסכת ע"ז (דף יא. ושס)

פריך ושריפה חוקה היא והכמיז

ובחקותיהם לא תלכו ומסיק לאו חוקה

היא וי"ל דהסם קאמר לאו חוקה היא

לשם עזודת כוכבים דלי הוי חוקה

לעזודת כוכבים אפילו הוה כמוז

בצאורי' לא הוה מהני אכל הכא איירי

בחוק העוזדי כוכבים שלא לשם עזודת

כוכבים דומיא דסייף דכיון דכמיז

בצאורייתא לא מינייהו גמרינן ושרי:

איש פרט לַקָּמָן. אכל האשה

מיחייבא צדיקא בן ט' שנים

ויזס אחד דמתנן צפרק יואל דופן

(נדפ דף מה). ומיייתי לה לקמן:

פרט לאשת קמן. הא דליצטריך

קרא היינו צמיעד לבנו קטן

או בן ט' שזא על צימתו וס"ד כיון

דמדלאורייתא מריא קמיה לייחייב עלה

משום א"ל קמ"ל והכי מוקמין לה

צפ"ק דקדושין (דף יט. ושס):

פרט לאשת אחרים. והיינו כותיט

וקמ"ל דאין אישות לכותים ט

ס'אע"ג דאין מיתה ואזהרה איסורא

מיהא איכא מדליצטריך למישרי יפת

תואר דדרשין צפ"ק דקידושין (דף כא:

ושס) אשת אפילו אשת איש"י:

קמפילגי

שהמלכות עושה רבי יהודה אומר ניוול הוא

על הסדן וקוצין בקופיין אמרו לו אין מיתה מנוולת מזו: **גב'** תניא

לחן רבי יהודה לחכמים אף אני יודע שמיתה מנוולת היא אבל מה

אעשה שהרי אמרה תורה

ובחקותיהם לא תלכו ורבנן כיון דכתיב

סייף באורייתא לא מינייהו קא גמרינן דאי לא תימא הכי הא דתניא

ס'שורפינ על המלכים ולא מדרכי האמורי היכי שרפינן והכתיב ובחקותיהם

לא תלכו אלא כיון דכתיב שריפה באורייתא דכתיב

ס'במשרפות אבותיך וגו' לאו מינייהו קא גמרינן והכא נמי כיון דכתיב סייף באורייתא לאו

מינייהו קא גמרינן והא דתנן באידך פירקין

ס'אלו הן הנהרגין הרוצח ואנשי עיר הנדחת בשלמא עיר הנדחת כתיב בהו

ס'לפי חרב אלא רוצח מגלן דתניא

ס'נקם ינקם נקימה זו איני יודע מה הוא כשהוא אומר

ס'והבאתי עליכם חרב נוקמת נקם ברית הוי אומר נקימה זו

ס'סייף ואימא דבריו ליה מיברז לפי חרב כתיב ואימא דעביד ליה גיסטרא אמר רב

נחמן אמר רבה בר אבוה אמר קרא

ס'ואהבת לרעך כמוך ברור לו מיתה יפה: **מתני'**

ס'המצות הנחנקין היו על צוארו זה מושך אצלו זה מושך אצלו עד שנפשו יוצאת: **גב'**

תנו רבנן

ס'איש יפרט

ס'לקמן

ס'אשר ינאף את אשת איש יפרט לאשת קמן

ס'אשת רעהו

ס'פרט לאשת אחרים

ס'מות יומת בחנק

ס'אתה אומר בחנק

ס'אתה אומר בחנק

ס'אתה אומר בחנק

ס'אתה אומר בחנק

ס'אתה אומר בחנק

ס'אתה אומר בחנק

ס'אתה אומר בחנק

ארבע מיתות פרק שביעי סנהדרין

למה תלמיד וכו'. משום דליירי צעדת קרח נקט לה שהיו תלמידי

חכמים כדכתיב (במדבר טז) נשילי עדה קריאי מועד אנשי שם ועל שם

שפיתם אותו רשע כשהנו מממונו הקלו בעיניו להשיאם ולהחזיק ידו

צמחלוות ולמרוד בהקצ"ה: **צמחלס**. צעודו מתנהג כצבדו שאין

צריך לו הוא יקר בעיניו: רצ חמא

דזורות האחרונים היה כשאר

האמוראים: **טעה** **בדרכ** **מסנה**.

דלמר לעיל [ע"א] שריפת צ"ד פתילה של

צצר היא: **וטעה** **בדשניא**. שאין

צ"ד ממיתין אלא בזמן לשכת הגזית

צעוד סנהדרין נוהגת בלשכת הגזית

נוהגת אף בחו"ל כדלמרינן צמסכת

מכות (דף ו. ע"ש): **של** **לדוקין**.

שדורשין מקרא ככתבו: **ס"ק**. רבי

אלעזר לחכמים בתמיה כדלמרינן

צמתינן דמשמע שראה מעשה זה

משגדל והכי אהדרו ליה לא היה צ"ד של אותה

צקי: **וסהניא**. דאין מציאין ראייה מן

הקטן אהדרו ליה: **אמר** **לכו** **כשהוא**

גדול. מעשה שראה בגדלו ולא אשגחו

ציה דלמריו ליה לא היה צ"ד של אותה

וכו' והדר אמר לכו מעשה שראה

צקטנו: **מתני'** **ניווול** **הוא** **זה**.

השתא משמע מפני שהרגו מעומד

וניפל: **על** **סדן**. עץ גבוה תקוע

בארץ כמו של נפחים: **גב'** **שורפים**

על **המלכים**. שמתו מטתן וכלי

תשמישן ואין בהן משום דרכי האמורי:

אלא **משום** **דכסיב** **הך** **שריפה**

בצאורייתא. שנלמר בצדקתיו בשלום

תמות וצמשרפות אבותיך המלכים

הראשונים כן ישרפו לך וגו': **נקם**

יעקם. צמכה צצדו כנעני ומת תחת

ידו דהוי צמיתת צ"ד משום דעצם

שייך צמלות שהאשה נוהגת בהן:

דצריז ליה מיצריז. תוקעה בצטנו

או צגריזו כמו צרוז דחציתא: **לפי**

חרב **כסיב**. פיפיות של חרב שני

לדדן מכאן ומכאן דכמיז (מהלס

קמט) חרב פיפיות אלמא תרי נינהו:

גיסטרא. חולקו לאורכו לשנים: **קטל**

צר **חורין**. דלא דמיז ציה אלא מיתה

סמס וכל מיתה סמס חנק הוא:

מגלן. צסייף: **מן** **האור**. גרון:

ממול **עורף**. מאחרי הפנים דכמיז

(דברים כא) וערפו לשון עורף מול

הרואה את העורף דהיינו אחורי יואר

שרואין את העורף ועורף הוא קטרי"ל

שכנגד הפנים דכמיז ציה אלא עורף

אלי עורף ולא פנים אלמא עורף

להדי פנים: **פרט** **לאשם** **קטן**.

אשמועינן דקטן אין לו קדושין: **לאשם**

אחרים. גוי. אשמועינן שאין

קידושין לגוי ומנהלא תיפוק

לן ככל דוכתא: **אלא** **לפקל**

עלים. ולקמן [נג]. מפרש דלרצע מיתות

כסידרן גמרא גמיר להו ר' יאשיה

מסיני וכיון דחנק קלה מכולם על

כרחיך נמנה לחייבי מיתות הסמומין

שהרי אין לך כח להחמיר עליהם

שמנין לך לדונם צממורה שמא לא

נתיחייב צה: **לא מפני** **שהיא קלה**.

דסצירא ליה כר"ש דלמר (לעיל דף

מט'): חנק והרג: **אינה** **אלא חנק**. ור'

מפרש לה לדרכי יונתן: **נלמר** **מיסה**

בידי **שמים**. יומת גס אותו (בראשית

לח) וגלמרה מיתה סמס בידי אדם:

אין **צה** **חצורה** **וסומן**: **מדיקאמר** **רחמנא** **צמ** **כסן**. שזינתה

בשריפה מכלל דצת ישראל לאו בשריפה

הלכך מות יומת הנואף ע"כ חנק הוא:

הכי

מסורת הש"ם

א) [מוספת' פ"ט],

ב) [מגילה כ.], ג) [בסדר

המשה הגי' זח],

ד) [מוספת' פ"ט], ה) ע"ז

יא. [מוספתא שבת פ"ח],

ו) לקמן ע"ז. ז) [גיטת

ערוך בערך נקם חרב],

ח) [לעיל טו: לקמן פד:],

ט) כמותות לז: י) [נדפ"א

משום קלון האשה יתחייב

הקטן דומיא דבהמה

הנרצעת עיין מוספת

קדושין יט. ד"ה איש כיב

מוס' בערכין ג. ד"ה

למשוטי קטן וכה"ג לקמן

נד. ובסמג ל"ח קב תכז

פרט לקטן פחות מכן ט'

שהצטנל לו פטורה

שלפטור הקטן איט צריך

שגרי איתו בן עשרים אכל

אם הוא בן משע שנים שנינו

בצפרק יואל דופן מה. בן ט'

שנס ויום אחד הצא על

אחט מכל העציות כולן

מומחין על ידו והוא פטור

עכ"ל, ו) קדושין יט.,

ז) [לקמן פד: פט:],

ח) [ומא' קדשי בני ישראל

לא מחללו ולא תמותו

(במדבר יח) כך פי' הסמג

ל"ח קב ובערוך ערך רשס

תכז צב"ל מה משה

האמורה צדי שמים אין צה

רושם פי' שהרי כשמת אדם

שלם בגופו ואין צו מלכה

עכ"ל, ו) כסא"י גוי,

לגויס, ח) ונעי' מוספת

קטורה כו: ד"ה יאל סומן,